

Βυζαντινών Πράγματα

Το φυλλάδιο αυτό είναι του/της
που επισκέφθηκε το Βυζαντινό και Χριστιανικό Μουσείο στις του 200...

Η εκπαιδευτική δραστηριότητα ΒΥΖΑΝΤΙΝΩΝ ΠΡΑΓΜΑΤΑ σχεδιάστηκε
για να σε βοηθήσει να γνωρίσεις καλύτερα μερικά από τα αντικείμενα που
υπάρχουν στην έκθεση του Βυζαντινού και Χριστιανικού Μουσείου.

Στην αίθουσα

Παλαιές μορφές - νέα σύμβολα

θα δεις ένα γλυπτό του 4^{ου} αιώνα μ.Χ. από την Αίγινα. Παριστάνει τον Ορφέα καθιστό με τη λύρα του στα χέρια. Γύρω του είναι συγκεντρωμένα πραγματικά και μυθικά ζώα.

 Παρατήρησέ τα προσεκτικά και γράψε όσα αναγνωρίζεις:.....

Ο Ορφέας, η μυθική μορφή των αρχαίων Ελλήνων, που γοήτευε τα άγρια θηρία με τη μουσική του, χρησιμοποιήθηκε από τους χριστιανούς ως σύμβολο του Χριστού, που μαγεύει με τον λόγο του.

Η επόμενη αίθουσα έχει τίτλο

Τα εγκόσμια

Εδώ, έχουν συγκεντρωθεί αντικείμενα που φτιάχτηκαν την περίοδο από τον 2^ο έως τον 7^ο αιώνα μ.Χ.

 Παρατήρησέ τα και σημείωσε τα υλικά που χρησιμοποιήθηκαν για την κατασκευή τους:

Παρόμοια αντικείμενα φτιαγμένα με τα ίδια υλικά κατασκεύαζαν οι άνθρωποι και τους προηγούμενους αιώνες.

 Διάλεξε το αντικείμενο που σου άρεσε περισσότερο και προσπάθησε να το σχεδιάσεις.

Στην ενότητα **Οι ναοί της νέας δρασκείας** μπορείς να δεις εκθέματα που προέρχονται από χριστιανικούς ναούς του 4^{ου}, 5^{ου}, 6^{ου} και 7^{ου} αιώνα μ.Χ. Ανάμεσά τους βρίσκονται και τμήματα από πολύχρωμο ψηφιδωτό δάπεδο του 5^{ου} αιώνα. Προέρχονται από χριστιανικό ναό της Αθήνας, που σήμερα δεν σώζεται.

 Παρατήρησε προσεκτικά τον τρόπο με τον οποίο ο τεχνίτης έχει τοποθετήσει τις μαρμάρινες κυρίως, ψηφίδες. Σημείωσε κάποια από:

- τα διαφορετικά χρώματα που έχουν οι ψηφίδες
- τα διακοσμητικά θέματα

Στο μαρμάρινο ανάγλυφο του 5^{ου} αιώνα κεντρικό θέμα είναι το μονόγραμμα του Χριστού μέσα σε κύκλο. Αποτελείται από τα γράμματα χι και ρο. Μέσα στον κύκλο υπάρχουν άλλα δύο γράμματα, το και το

Για τους χριστιανούς τα γράμματα αυτά συμβολίζουν τον Χριστό που είναι

«η αρχή και το τέλος».

 Προσπάθησε να εντοπίσεις και άλλα χριστιανικά σύμβολα στα υπόλοιπα μαρμάρινα ανάγλυφα της ίδιας ενότητας.

Κατεβαίνοντας δύο επίπεδα πιο κάτω, θα βρεθείς στην ενότητα
Χριστιανική Αίγυπτος. Κοπτική τέχνη.

Ανάμεσα στα εκθέματα μπορείς να δεις έναν παιδικό χιτώνα
του 6^{ου} αιώνα από την Αίγυπτο.

 Με ποια άλλα εκθέματα από την ίδια βιτρίνα θα μπορούσες
να τον συνδυάσεις;.....

.....

Λίγο πιο πέρα βρίσκεται η ενότητα

**«Τόπος αναψύξεως». Οι χριστιανοί μπροστά στον
θάνατο.**

Εδώ θα δεις έναν διπλό χτιστό τάφο του 6^{ου} αιώνα που
βρέθηκε στην Αττική.

 Πώς μπορείς να καταλάβεις ότι πρόκειται για έναν
χριστιανικό τάφο;.....

.....

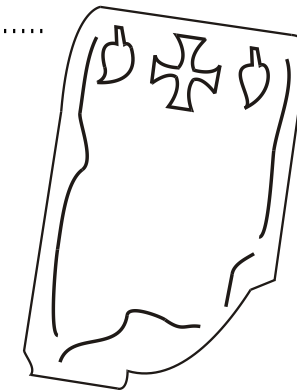
Στην ίδια αίθουσα υπάρχουν διάφορα αντικείμενα που βρέθηκαν σε
χριστιανικούς τάφους της ίδιας εποχής.

 Τι είδους αντικείμενα είναι;.....

.....

Δες το διπλανό σχέδιο. Βρες την όρθια πλάκα που παριστάνει.
Βρισκόταν κάποτε πάνω από έναν χριστιανικό τάφο.

Προσπάθησε να διαβάσεις και να συμπληρώσεις στο σχέδιο τις
λέξεις που είναι χαραγμένες πάνω της.

Στην ενότητα **Εξουσία και διοίκηση**, εκτίθεται ένα αυτοκρατορικό έγγραφο του 1301. Δες τον βυζαντινό Ανδρόνικο Β΄ Παλαιολόγο που εικονίζεται στη μικρογραφία του χειρογράφου. Στο κεφάλι φοράει ένα που ήταν το κύριο διακριτικό της αυτοκρατορικής εξουσίας. Στο κάτω μέρος του εγγράφου, υπάρχει η υπογραφή του αυτοκράτορα που έχει γίνει με μελάνι. Όπως τα περισσότερα έγγραφα εκείνης της εποχής είναι γραμμένο πάνω σε περγαμηνή, δηλαδή σε κατεργασμένο δέρμα ζώου.

Κοντά στο έγγραφο εκτίθεται μια σειρά χρυσών βυζαντινών νομισμάτων. Στην μια τους πλευρά εικονίζεται ο Για τους βυζαντινούς το νόμισμα ήταν το σύμβολο της παντοδυναμίας του αυτοκράτορά τους.

 Βρες το νόμισμα του αυτοκράτορα που υπέγραψε το έγγραφο το οποίο είδες προηγουμένως. Μαζί με τον αυτοκράτορα εικονίζεται και ο

Πήγαινε στην αίθουσα **Λατρεία και τέχνη**.
Ανάμεσα στα εκθέματα υπάρχουν αρκετές
βυζαντινές εικόνες που φτιάχτηκαν
από τον 9^ο έως τον 15^ο αιώνα.

 Εντόπισε και σημείωσε πέντε
διαφορετικές μορφές που εικονίζονται:

.....
.....
.....
.....
.....

 Βρες

Οι περισσότερες από τις εικόνες που είδες
είναι φρονητοί ζωγραφικοί πίνακες πάνω σε ξύλο.
Οι Βυζαντινοί, όμως, ονόμαζαν εικόνα κάθε θρησκευτική
απεικόνιση με οποιαδήποτε τεχνική κι αν είχε γίνει.

Μια ψηφιδωτή εικόνα από εργαστήριο της
Κωνσταντινούπολης.

Εικονίζει την

Μια μαρμάρινη εικόνα από τη Θεσσαλονίκη.
Εικονίζει την.....

Μια τοιχογραφία. Έχει ως θέμα.....
.....

Στην ίδια αίθουσα, εκτός από εικόνες, εκτίθενται
και άλλα αντικείμενα που βρίσκονταν κάποτε σε
έναν βυζαντινό ναό.

 Εντόπισε μερικά από αυτά:

.....
.....
.....

Προχώρησε στην αίθουσα **Ώφεις δημόσιου και ιδιωτικού βίου**. Ανάμεσα στα εκθέματα υπάρχουν αντικείμενα που εξυπηρετούσαν τις καθημερινές ανάγκες των ανθρώπων στα βυζαντινά χρόνια.

 Δες τα αντικείμενα που εικονίζονται παρακάτω, εντόπισέ τα στην έκθεση και αντιστοίχισε τις εικόνες με τα σωστά κείμενα. Προσοχή! Λείπουν οι φωτογραφίες δύο αντικειμένων. Θα χρειαστεί να τα σχεδιάσεις.

Χτένι από ελεφαντοστό με ανάγλυφη
διακόσμηση (10^{ος}-11^{ος} αιώνας)

Γυάλινο μυροδοχείο για την αποθήκευση αρωμάτων
(13^{ος}-14^{ος} αιώνας)

Μεταλλικό τάσι (13^{ος}-15^{ος} αιώνας)

Πήλινος κουμπάρας (12^{ος}-13^{ος} αιώνας)

Σαλτσάριο, δηλαδή πήλινο σκεύος
για να σερβίρονται ζεστές οι σάλτσες
(9^{ος}-12^{ος} αιώνας)

Πήλινο τσουκάλι για το μαγείρεμα (13^{ος} αιώνας)

Πήλινη διακοσμημένη οينوχόη για
το σερβίρισμα κρασιού (14^{ος} αιώνας)

Ασημένια σκουλαρίκια (9^{ος}-10^{ος} αιώνας)

Τώρα που ολοκληρώνεις την επίσκεψή σου στο
Βυζαντινό και Χριστιανικό Μουσείο,
θυμήσου πως:

- είδες αντικείμενα που χρονολογούνται από τον αιώνα μέχρι τον αιώνα μ.Χ.
- εντόπισες εκθέματα κατασκευασμένα από διαφορετικά υλικά, όπως.....

.....

- γνώρισες αντικείμενα που προέρχονται από διαφορετικές περιοχές της Βυζαντινής αυτοκρατορίας, όπως η Κωνσταντινούπολη, η Αθήνα, η Θεσσαλονίκη, η Αίγυπτος.

Πριν φύγεις δες τους χάρτες που βρίσκονται στην είσοδο της έκθεσης. Δείχνουν την έκταση της πολυεθνικής Βυζαντινής αυτοκρατορίας σε διαφορετικές χρονικές στιγμές της ιστορικής της διαδρομής.

Την επόμενη φορά που θα επισκεφθείς το μουσείο μπορείς να γνωρίσεις και άλλα BYZANTINA ΠΡΑΓΜΑΤΑ που μας βοηθούν να καταλάβουμε τον τρόπο που σκέφτονταν, ζούσαν και δημιουργούσαν οι άνθρωποι στα βυζαντινά χρόνια.
Σε περιμένουμε!

Κείμενα - επιμέλεια: Π. Βοσνίδης, Στ. Γκότσης
Σχεδιασμός: Γ. Σουπιός, Γ. Σταυρινός
Διόρθωση: Γ. Μωυσεΐδου
Copyright 2005

Βυζαντινό & Χριστιανικό Μουσείο
Βασ. Σοφίας 22, 106 75 Αθήνα
Τηλ.: 210 72.11.027, 210 72.32.178
Fax: 210 72.31.883
Γραφείο Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων:
210 72.31.985
e-mail: protocol@bma.culture.gr

